

**Lietuvos Respublikos
finansų ministerijai**

finmin@finmin.lt

Siunčiama el. paštu

DĖL PASIŪLYMŲ VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANUI

Asociacija „Fintech Hub LT“ (toliau – Asociacija), vienijanti daugiau nei 60 licencijuotų finansų rinkos dalyvių Lietuvoje, teikia savo pasiūlymus dėl veiksmų, kurie galėtų būti įtraukti į XIX Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių planą.

Finansinių technologijų sektoriaus skatinimo veiksmai prasidėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2017 m. balandžio 12 d. pasitarimo protokolu Nr. 14 patvirtinus pirmąjį tarpinstitucinį priemonių finansinių technologijų industrijos plėtrai Lietuvoje skatinti planą, kurį įgyvendinus papildomai buvo parengti ir Vyriausybėje patvirtinti dar 3 kasmetiniai priemonių planai – 2019 m., 2020 m. ir 2021 m. 2022 m. vietoje kasmetinių veiksmų planų buvo nuspręsta parengti 5 metų strategiją bei veiksmų planą jos įgyvendinimui. Dėl pasikeitusios strateginio valdymo sistemos Lietuvoje, strategija buvo pakeista į 2023 – 2028 m. Fintech sektoriaus plėtros Lietuvoje gaires, o veiksmų planas patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2023 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1K-247.

Dėl aktyvių valdžios, įskaitant priežiūros, institucijų veiksmų, finansinių technologijų sektorius reikšmingai augo. 2024 m. pabaigoje šalyje veikė daugiau nei 270 įmonių. Reikšmingiausią sektoriaus dalį sudarė licencijuotos įmonės, veikiančios bankininkystės, mokėjimų, skolinimo ir investavimo srityse. Lietuva tapo Europos Sąjungos lydere pagal išduotų licencijų skaičių.

Fintech sektoriaus skatinimo iniciatyva ženkliai prisidėjo prie finansų sektoriaus plėtros ir skaitmeninės transformacijos. Eurostat duomenimis, finansų ir draudimo sektoriaus pridėtinė vertė šalies ekonomikai per 10 metų (2023 m. lyginant su 2013 m.) išaugo 356 proc. p. – daugiausiai iš visų Lietuvos ekonominės veiklos rūšių. Toks augimas yra didžiausias visoje Europos Sąjungoje, antroje vietoje palikęs Estiją (202 proc. p.), o trečioje – Lenkiją (143 proc. p.). Sektoriuje 2024 m. pabaigoje dirbo daugiau nei 7300 aukštos pridėtinės vertės darbuotojų, kurių vidutinis darbo užmokestis dvigubai viršijo Lietuvos vidurkį (4152 EUR). Per tą patį lygintiną 10 metų laikotarpį darbuotojų skaičius šiame sektoriuje augo 40 proc. p. Darbuotojų sukaupta kompetencija teisės, atitikties, pinigų plovimo prevencijos, informacinės saugos srityse turėjo teigiamą įtaką ir spartesniam kitų sričių startuolių kūrimuisi Lietuvoje.

Fintech įmonės reikšmingai prisidėjo prie finansų sektoriaus konkurencijos didinimo ir skaitmeninės transformacijos skatinimo. Asociacijos užsakymu „Spinter tyrimai“ atliktos apklausos duomenimis, 2024 m. pabaigoje Fintech paslaugas vartojo 1 iš 3 Lietuvos gyventojų, populiariausia paslauga – kasdieninė bankininkystė (sąskaitos ir kortelės). Auganti konkurencija išjudino finansų sektorių – modernizuotos mobiliosios aplikacijos, užtikrintas nuotolinis klientų aptarnavimas, supaprastinti pavedimai (pvz. vietoje sąskaitos numerio pakanka įrašyti gavėjo telefono numerį; sukurtos integracijos su bankais ir el. prekybos platformomis), atnaujinti kortelių skaitytuvai, leidžiantys atsiskaityti vienu kortelės, mobiliojo telefono ar išmanaus laikrodžio prisilietimu arba palengvinantys atsiskaitymą negrynaisiais pinigais smulkiąjame versle (pvz. turgavietėse, kirpyklose). Lietuva yra viena pirmųjų šalių Europos Sąjungoje, užtikrinusi plačią momentinių pavedimų apimtį. Nemenkas pokytis pasiektas ir aptarnaujant verslo klientus – padidinta

prieiga prie finansų, užtikrintos konkurencingos kainos. Suaktyvėjo ir investavimo rinka – vis daugiau fizinių asmenų renkasi investuoti per tarpusavio skolinimo ar sutelktinio finansavimo platformas.

Asociacijos nuomone svarbu užtikrinti, kad Fintech sektorius išliktų valstybės prioritetu – rengiami veikslių planai atlieptų rinkos poreikius ir būtų tvirtinami Lietuvos Respublikos Vyriausybės lygmeniu, o sektorius svarbiausiose valstybės institucijose turėtų konkrečius kuratorius. Kadangi naujai išduodamų licencijų skaičius mažėja, o esamų rinkos dalyvių pasitraukimų daugėja, itin svarbu peržiūrėti reguliacinės ir priežiūrinės sistemos įtaką sektoriaus plėtrai ir konkurencingumui.

Atsižvelgiant į visa, kas išdėstyta, siunčiame Asociacijos pasiūlymus XIX Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių planui.

PRIDEDAMA. Asociacijos „Fintech Hub LT“ pasiūlymai, 3 lapai.

Administracijos direktorė

Greta Ranonytė

Asociacijos „Fintech Hub LT“ pasiūlymai

Eil. Nr.	Veiksmo pavadinimas	Vykdymo pradžia	Įvykdymo data	Atsakingas vykdytojas	Dalyvaujančios institucijos	Veiksmo požymis	Reikalingos lėšos (tūkst. eur.)	Vyriausybės programos punktai, kuriuos padengia veiksmas
FINANSŲ MINISTERIJA – SIŪLOMAS ATSAKINGAS VYKDYTOJAS								
1.	Peržiūrėti ir atnaujinti 2023–2028 metų Fintech sektoriaus plėtros Lietuvoje gaires.	2026 m. I ketv.	2026 m. II ketv.	FM	-	Reguliacinis	-	79. Kryptingai remsime aukštos pridėtinės vertės skaitmeninius produktus ir paslaugas eksportuojančias įmones bei startuolių kūrimąsi.
KOMENTARAS: 2023 m. patvirtintos gairės numatė veiksmų kryptis ateinančiam penkmečiui. Praėjus keletui metų nuo šio strateginio dokumento priėmimo, būtų racionalu peržiūrėti gairių įgyvendinimo progresą bei pagal poreikį atnaujinti aktualias gairių dalis.								
2.	Siekiant efektyvesnės bei sklandžiai veikiančios Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos sistemos, peržiūrėti egzistuojančią teisinę reguliavimą ir pagal poreikį atlikti teisės aktų korekcijas.	2025 m. IV ketv.	2026 m. II ketv.	FM	VRM, LB	Reguliacinis	-	101. Užtikrinsime griežtą finansų rinkos priežiūrą bei kovą su sukčiavimu ir pinigų plovimu.
KOMENTARAS: Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos (AML) sistema yra itin svarbi valstybės ir jos piliečių saugumo kontekste. Būtina užtikrinti, kad AML sistema būtų efektyvi ir stipri valdyti egzistuojančias rizikas, bet kartu nesukurtų perteklinės biurokratinės naštos aukštą pridėtinę vertę kuriantiems verslams. Siekiant rasti balansą, būtina peržiūrėti šią kompleksinę sistemą ir įvertinti galimybes tobulinti atitinkamas jos dalis.								
FINANSŲ MINISTERIJA – SVARBI DALYVAUJANTI INSTITUCIJA								
3.	Siekiant stiprinti sukčiavimo prevenciją, nacionaliniu mastu sukurti informacijos, nustatytos 1997 m. birželio 19 d. Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275202 15 ¹ straipsnio 1 dalyje, apskaitimo tarp finansų įstaigų platformą	2025 m. IV ketv.	2026 m. I ketv.	VRM	KAM, FM, NKSC, FNTT	Investicinis	N/A	101. Užtikrinsime griežtą finansų rinkos priežiūrą bei kovą su sukčiavimu ir pinigų plovimu.
KOMENTARAS: 2024 m. buvo pasiektas labai svarbus sutarimas – PP/TF prevencijos įstatyme numatyta galimybė finansų įstaigoms tarpusavyje keistis informacija apie klientus, kai yra įtariamas galimas pinigų plovimas (įskaitant sukčiavimą) ar sankcijų apėjimas / vengimas. Tai yra svarbi priemonė sukčiavimo prevencijos kontekste – įveigu finansų įstaigos nustato, kad asmuo vykdo su sukčiavimu susijusią veiklą, šia informacija joms sudaroma galimybė pasidalinti su								

<p>kitais rinkos dalyviais. Tokiu būdu sukčiaujančiam asmeniui apribojama galimybė tęsti savo veiklą per kitą rinkos dalyvį. Problema – valstybė formato sukūrimą paliko rinkos dalyviams. Dėl šios priežasties prasidėjo skirtingų formatų kūrimosi užuomazgos, pagrįstos narystėmis – siekiant, kad ši priemonė būtų tikrai veiksminga, apskaitimo formate turėtų dalyvauti visi rinkos dalyviai. Atsižvelgiant į tai, kad sukčiavimo prevencijos stiprinimas yra vienas iš XIX Vyriausybės prioritetų, siūlome nacionaliniu mastu sukurti bendrą informacijos apskaitimo platformą, prie kurios galėtų prisijungti visos veiklos leidimus turinčios finansų įstaigos. Papildomai pažymime, kad palaikome Lietuvos banko parengtą koncepciją dėl Finansinio sukčiavimo prevencijos ir užkardymo valstybės mastu sistemos.</p>								
4.	Priskirti fintech sektoriaus kuravimo funkciją atsakingiems asmenims Vyriausybėje.	2025 m. II ketv.	2025 m. II ketv.	LRVK	FM, EIM	Reguliacinis	-	18. Puoselėsime valstybės institucijų ir verslo bendruomenės dialogą, stiprindami tarpusavio pasitikėjimą. Efektyvinsime tarpinstitucinį bendradarbiavimą, būtiną sprendžiant verslo investicijoms kylančius iššūkius
<p>KOMENTARAS: manome, kad tai yra svarbi ir reikalinga priemonė Fintech sektoriui. Aktyviausia sektoriaus plėtra vyko tada, kai veiksmų planai buvo tvirtinami Vyriausybės lygmeniu (pasitarimo protokolais). Šiuo metu sektorius stokoja strateginio palaikymo nacionalinėje darbotvarkėje – trūksta politinės lyderystės spręsti sektoriui aktualius reguliacinės naštos ir priežiūros efektyvumo klausimus. Siekiant išnaudoti fintech sektoriaus potencialą, būtina sutelkti politinę valią bei užduoti toną tolesniam aukštą pridėtinę vertę kuriančio sektoriaus augimui. Fintech sritį kuruojantis LRV politinės komandos narys būtų atsakingas už valstybės ir verslo atstovų dialogą ir bendradarbiavimą, aktualių klausimų sprendimą. Manome, kad 2023 – 2028 m. Fintech plėtros Lietuvoje gairės turi būti peržiūretos, o veiksmų plano vykdymas perkeltas perkeltas į aukštesnį politinį lygmenį.</p>								
5.	Sukurti finansų rinkos dalyvių licencijavimo „žaliąjį koridorių“, kuris užtikrintų, kad aukštos pridėtinės vertės strateginės investicijos, įskaitant susijungimus ir įsigijimus, būtų greičiau įsisavinamos	2026 m. I ketv.	2026 m. II ketv.	EIM	FM, LB	Reguliacinis	-	28. Atsižvelgdami į verslo patiriamas problemas, susijusias su biurokratizmu ir pertekliniu reguliavimu, diegsime aukščiausius verslo klientų aptarnavimo kokybės standartus viešojo sektoriaus institucijose ir įstaigose, valstybės ar savivaldybių valdomose įmonės
<p>KOMENTARAS: finansų rinkos dalyvių praktika rodo, kad licencijavimo metu nėra taikoma jokių išimčių – net VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ pritraukti investuotojai užtrunka apie 12 mėn. licencijavimo procese. Siekiant didinti Lietuvos konkurencingumą pritraukiant strateginės reikšmės investuotojus, siūlome sukurti „žaliąjį koridorių“. Turime pavyzdžių, kai reikšmingi JAV investuotojai dėl reguliacinės naštos ir nelankstumo Lietuvoje pasirenka kitas jurisdikcijas. Konkretus pavyzdys – didelis JAV investuotojas, jau turėjęs licenciją Airijoje, 2024 m nusipirko įmonę, kuriai priklausė Lietuvoje licencijuota elektroninių pinigų įstaiga. Investuotojas</p>								

nusprendė, kad licenciją Lietuvoje išlaikyti bus sudėtingiau nei Airijoje, ir jos atsisakė. Manome, kad tai nėra teigiamas reiškinys ne tik iš konkurencinės, bet ir iš nacionalinio saugumo perspektyvos – turėtų būti siekiama glaudinti ekonominius ryšius su starteginiais šalies partneriais.								
6.	Įvertinti priežiūros sistemos veiksmingumą finansų rinkos plėtrai ir Lietuvos konkurencigimui bei pagal poreikį atlikti teisės aktų korekcijas. Užtikrinti, kad būtų prioretizuojamas rinkos konsultavimas ir pagalba, o baudų skyrimas būtų naudojamas tik kaip <i>ultima ratio</i> priemonė.	2025 m. IV ketv.	2026 m. II ketv.	EIM	FM, VRM, LB	Reguliacinis	-	79. Kryptingai remsime aukštos pridėtinės vertės skaitmeninius produktus ir paslaugas eksportuojančias įmones bei startuolių kūrimąsi. 28. Atsižvelgdami į verslo patiriamas problemas, susijusias su biurokratizmu ir pertekliniu reguliavimu, diegsime aukščiausius verslo klientų aptarnavimo kokybės standartus viešojo sektoriaus institucijose ir įstaigose, valstybės ar savivaldybių valdomose įmonėse
KOMENTARAS: Stebint kiekybinį fintech sektoriaus traukimąsi (stokojama naujų investicijų, nebepatrauklu išlaikyti finansų įstaigos licenciją Lietuvoje, didėjanti biurokratinė našta ir kt.) būtina įvertinti priežiūros veiksmingumą finansų rinkos plėtrai. Vertinant tarptautinį kontekstą, Lietuva yra viena saugiausių jurisdikcijų pasaulyje, todėl reikia atsakingai vertinti siūlymus dar labiau griežtinti priežiūros funkcijas – pernelyg griežtas reguliavimas gali paskatinti įmones kelti savo veiklą į kitas jurisdikcijas. Taip pat turi būti užtikrinama, kad visų pirma bus prioretizuojamas konsultavimas, draugiškas auditas ir pan., o baudų skyrimas bus naudojamas esant piktybiniams pažeidimams.								
7.	Peržiūrėti poveikio priemonių rinkos dalyviams skelbimo tvarką, kad viešinimo visuomenei funkcijos atlikimas būtų proporcingas atliktam pažeidimui.	2025 m. III ketv.	2025 m. IV ketv.	EIM	FM, VRM, LB	Reguliacinis	-	79. Kryptingai remsime aukštos pridėtinės vertės skaitmeninius produktus ir paslaugas eksportuojančias įmones bei startuolių kūrimąsi.
KOMENTARAS: Pinigų plovimo prevencijos direktyva numato, kad baudos gali būtų neskelbiamos, kol nesueina skundo pateikimo terminas. Lietuvoje poveikio priemonės skelbiamos nepaisant skundo pateikimo – nors direktyva tai leidžia, tai nėra tiesioginis įpareigojimas valstybėms narėms. Pastaruoju metu vis daugiau rinkos dalyvių teikia skundus teismams dėl tinkamų poveikio priemonių taikymo, daugėja ir rinkos dalyvių naudai laimėtų bylų. Nepaisant teismo sprendimo, baudos paskelbimu padaroma reputacinė žala įmonei, kurią ištaisyti partnerių ir visuomenės akyse yra sudėtinga. Kartu tai kenkia bendrai šalies reputacijai.								